

**Kohtuasi C-379/20****Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

11. august 2020

**Eelotsusetaotluse esitanud kohus:**

Østre Landsret (idapiirkonna apellatsioonikohus, Taani)

**Eelotsusetaotluse kuupäev:**

3. juuli 2020

**Kaebaja:**

B

**Vastustaja:**

Udlændingenævnet (sisserändeküsimuste apellatsiooninõukogu)

**Põhikohtuasja ese**

Käesoleva kohtuasja ese on Türgi kodaniku B ja tema isa Fi, kes on samuti Türgi kodanik ja kellele anti 13. oktoobril 2003 Taani elamisluba ja kellel on olnud alates 2. detsembrist 2013 Taani alaline elamisluba, perekonna taasühinemise taotluse rahuldamata jätmine.

**Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus**

Assotsiatsiooninõukogu 19. septembri 1980. aasta otsuse nr 1/80 artiklis 13 sisalduva standstill-tingimuse tõlgendamine, nagu seda on tõlgendatud eelkõige Euroopa Kohtu 12. aprilli 2016. aasta kohtuotsuses Genc, C-561/14, EU:C:2016:247, ja 10. juuli 2019. aasta kohtuotsuses A, C-89/18, EU:C:2019:580.

ELTL artikkel 267.

## Eelotsuse küsimus

Kas assotsiatsiooninõukogu 19. septembri 1980. aasta otsuse nr 1/80 assotsiatsiooni arengu kohta, mis on lisatud Ankaras 12. septembril 1963 ühelt poolt Türgi Vabariigi ja teiselt poolt Euroopa Majandusühenduse liikmesriikide ja ühenduse alla kirjutatud lepingule assotsiatsiooni loomiseks Euroopa Majandusühenduse ja Türgi vahel, mis sõlmiti, kiideti heaks ja kinnitati ühenduse nimel nõukogu 23. detsembri 1963. aasta otsusega 64/732/EMÜ, artikliga 13 on vastuolus niisuguse uue riigisisese meetme kehtestamine ja kohaldamine, mille kohaselt asjaomases liikmesriigis seaduslikult elava, majanduslikult aktiivse Türgi kodaniku ja tema 15aastaseks saanud lapse perekonna taasühinemine eeldab, et selleks on erilised põhjused, sealhulgas perekonna ühtsuse ja lapse parimate huvidega seotud kaalutlused?

## Asjakohased liidu õigusnormid

Ankaras 12. septembril 1963 ühelt poolt Türgi Vabariigi ja teiselt poolt EMÜ liikmesriikide ja ühenduse alla kirjutatud leping assotsiatsiooni loomiseks Euroopa Majandusühenduse ja Türgi vahel, mis sõlmiti, kiideti heaks ja kinnitati ühenduse nimel nõukogu 23. detsembri 1963. aasta otsusega 64/732/EMÜ (edaspidi „assotsiatsioonileping“); artiklid 6 ja 13.

Assotsiatsioonilepingu 23. novembri 1970. aasta lisaprotokoll, mis sõlmiti, kiideti heaks ja kinnitati ühenduse nimel nõukogu 19. detsembri 1972. aasta määrusega (EMÜ) nr 2760/72; artikli 41 lõiked 1 ja 2.

Assotsiatsiooninõukogu 19. septembri 1980. aasta otsus nr 1/80 assotsiatsiooni arengu kohta vastavalt assotsiatsioonilepingule (edaspidi „otsus nr 1/80“); artikkel 13.

Nõukogu 22. septembri 2003. aasta direktiiv 2003/86 perekonna taasühinemise õiguse kohta (ELT 2003, L 251, lk 12; ELT eriväljaanne 19/06, lk 224); põhjendused 3, 4 ja 12; artikli 4 lõike 1 punktid b–d ning lõiked 5 ja 6.

Kohtuotsus parlament vs. nõukogu, C-540/03, EU:C:2006:429; punktid 61–66, 68–71, 73–74.

Kohtuotsus Dogan, C-138/13, EU:C:2014:2066; punktid 37–39.

Kohtuotsus Noorzia, C-338/13, EU:C:2014:2092; punktid 15–16.

Kohtuotsus Genc, C-561/14, EU:C:2016:247; punktid 55–56, 60–67.

Kohtuotsus A, C-89/18, EU:C:2019:580; punktid 34–43, 45–47.

## Asjakohased liikmesriigi õigusnormid

### Õiguslik raamistik

Välismaalaste seaduse (Udlændingeloven) (2. oktoobri 2019. aasta konsolideeritud seadus nr 1022) § 9 lõike 1 punktis 2 on sätestatud:

„Taotluse korral võib elamisloa välja anda

...

2) Taanis alaliselt elava isiku või tema abikaasa alla 15aastasele vallalisele alaealisele lapsele, tingimusel et laps elab koos oma hooldajaga ega ole püsiva kooselu kaudu loonud oma perekonda, ning tingimusel, et Taanis elaval isikul

[...]

e) on alaline elamisluba või elamisluba, millega kaasneb alalise elamise võimalus.“

Välismaalaste seaduse § 9 c lõike 1 esimeses lauses on sätestatud:

„Välisriigi kodanikule võidakse taotluse korral välja anda elamisluba, kui selleks on erilised põhjused, sealhulgas perekonna ühtsusega seotud kaalutlused ning kui välismaalane on alla 18aastane, siis lapse parimate huvidega seotud kaalutlused.“

Asjakohaste sätete ettevalmistavad materjalid

Välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punkti 2 muudeti ja see asendati praeguse sõnastusega 2004. aastal, alandades perekonna lastega taasühinemise vanusepiiri 18 aastalt 15 aastale.

Seaduseelnõu üldiste märkuste punktis 3.1 on vanusepiiri alandamist üksikasjalikumalt põhjendatud. Laste perekonna taasühinemise vanusepiiri alandamise eesmärk oli seista vastu nn ümberõppereisidele (et neid saaks kasvatada päritoluriigi väärtuste ja standardite kohaselt ja mõjusfääris) ning juhtudel, mil vanemad tahtlikult otsustavad lubada lapsel jääda päritoluriiki, kuni laps on peaaegu täisealine, mis seadusandja arvates vähendab lõimumisväljavaateid. Erilistel põhjustel võib siiski lubada sellest vanusepiirist erandi tegemist.

Välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punkti 2 muutmist käsitleva eelnõu erimärkustest nähtub muu hulgas, et selle eelnõuga sooviti kehtestada § 9 lõike 1 punkti 2 alusel elamisloa saamiseks tingimus, et laps peab olema taotluse esitamise ajal alla 15aastane ja et see nõue on kohaldatav kõikidele. Siiski võib mõnel erandjuhul esineda väga erilisi põhjusi, miks antakse luba perekonna taasühinemiseks lapsega Taanis, olgugi et laps ei vasta nõudele, et ta peab olema taotluse esitamise ajal alla 15aastane. See on nii juhul, kui perekonna taasühinemise võimaldamisest keeldumine oleks vastuolus Taani rahvusvaheliste kohustustega, muu hulgas

Euroopa inimõiguste konventsiooniga, näiteks juhul, kui Taanis elav isik on pagulane või tal on samalaadne kaitseseisund. Võib esineda ka muid väga spetsiifilisi humanitaarseid põhjusi nagu raske haigus või raske puue. Samuti võib lapse parimate huvide arvessevõtmine ÜRO lapse õiguste konventsiooni kohaselt tähendada, et tuleb anda luba perekonna taasühinemiseks Taanis, olenemata sellest, kas laps on taotluse esitamise ajal 15aastane või vanem.

Välismaalaste seaduse § 9 c muudeti 18. juuni 2012. aasta seadusega nr 567. Muutmisseaduse ettevalmistavatest materjalidest ilmneb, et muudatuse mõte oli selgitada, millal võib anda elamisloa 15aastastele lastele, ja selgitada lapse parimate huvide hindamise praktikat sellistes olukordades. Eelnõu erimärkustest nähtub muu hulgas, et seadusemuudatuse sätet on täpsustatud nii, et lapse parimate huvide arvessevõtmine on osa selle kindlakstegemisest, kas elamisloa andmist toetavad erilised põhjused juhul, kui tegemist on alla 18aastase välisriigi kodanikuga. Lisaks on ilmne, et tegu oli kehtiva õiguse selgitamisega ja et seda sätet pidi kohaldatama nagu varem.

#### *Statistilised andmed*

Seoses välismaalaste seaduse § 9 c lõikega 1 on esitatud järgmised statistilised andmed:

<b>Taani immigratsiooniameti andmetel alates 1. jaanuarist 2012 kuni 10. oktoobrini 2018 [välismaalaste seaduse] § 9 c lõike 1 alusel esmakordsete taotluste alusel taotluse esitamise ajal 15aastastele või vanematele alaealistele antud elamislubade ja tagasilükkavate vastuste arv liigendatuna viie kodakondsuse vahel, mille kohta tehti sel ajavahemikul kõige rohkem otsuseid</b>									
<b>Taotleja kodakondsus</b>	<b>Tulemus</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018*</b>	<b>Kokku</b>
<b>Süüria</b>	Luba	6	19	125	412	173	90	45	870
	Tagasilükatud	1	3	5	24	27	38	28	126
<b>Kokku</b>		<b>7</b>	<b>22</b>	<b>130</b>	<b>436</b>	<b>200</b>	<b>128</b>	<b>73</b>	<b>996</b>
<b>Somaalia</b>	Luba		7	17	12	13	12	7	68
	Tagasilükatud	3	13	22	18	26	15	10	107
<b>Kokku</b>		<b>3</b>	<b>20</b>	<b>39</b>	<b>30</b>	<b>39</b>	<b>27</b>	<b>17</b>	<b>175</b>
<b>Kodakondsuseta*</b>	Luba	1		14	61	27	17	10	130
	Tagasilükatud		1	2	3	5	10	7	28
<b>Kokku*</b>		<b>1</b>	<b>1</b>	<b>16</b>	<b>64</b>	<b>32</b>	<b>27</b>	<b>17</b>	<b>158</b>
<b>Eritrea</b>	Luba	1	1	1	3	17	26	15	64

	Tagasi lükatud				1	3	22	11	37
<b>Kokku</b>		<b>1</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>4</b>	<b>20</b>	<b>48</b>	<b>26</b>	<b>101</b>
<b>Türgi</b>	Luba		5	29	2		1	4	41
	Tagasi lükatud	11	18	3	10	4	6	2	54
<b>Kokku</b>		<b>11</b>	<b>23</b>	<b>32</b>	<b>12</b>	<b>4</b>	<b>7</b>	<b>6</b>	<b>95</b>
<b>Muud</b>	Luba	32	60	67	46	36	44	23	308
	Tagasi lükatud	25	58	49	45	45	56	25	303
<b>Kokku</b>		<b>57</b>	<b>118</b>	<b>116</b>	<b>91</b>	<b>81</b>	<b>100</b>	<b>48</b>	<b>611</b>
<b>Kõik kokku</b>		<b>80</b>	<b>185</b>	<b>334</b>	<b>637</b>	<b>376</b>	<b>337</b>	<b>187</b>	<b>2 136</b>
* Alates 1. jaanuarist kuni 10. oktoobrini 2018.									
** Sealhulgas kodakondsuseta palestiinlased.									
[välja on jäetud teave andmete väljavõtte aluse kohta]									

Taani statistikaameti (Danmarks Statistik) nn välismaalaste andmebaasist nähtub, et 2018. aasta seisuga oli 20–24aastaste sisserändajate hulgas Taanis kesk- või kõrghariduse omandanud 56% nendest, kes olid sisserändamise ajal 0–15aastased, ja 10% nendest, kes olid sisserändamise ajal vähemalt 16aastased. 25–29aastaste sisserändajate hulgas oli Taanis kesk- või kõrghariduse omandanud 65% nendest, kes olid sisserändamise ajal 0–15aastased, ja 19% nendest, kes olid sisserändamise ajal vähemalt 16aastased.

### Põhikohtuasja faktiliste asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 B, kes on sündinud 5. augustil 1994 Türgis, esitas 31. augustil 2012 Taani immigratsiooniametile (Udlændingestyrelsen) taotluse perekonna taasühinemiseks Taanis oma isa Figa, kes on sündinud 20. septembril 1972 Türgis ja kellel oli alates 13. oktoobrist 2003 Taani elamisluba, sealhulgas alates 2. detsembrist 2013 alaline elamisluba.
- 2 B on sündinud Türgis Haymanas ning tema isalt saadud teabe põhjal on Taani immigratsiooniamet teinud kindlaks, et taotluse esitamise ajal elas ta koos oma isaisa ja emaga Haymanas, kus tal oli ka kaks õve. Ta käis Türgis kaheksa aastat põhikoolis. Põhikohtuasjas lahknevad seisukohad küsimuses, kas B elas Haymanas koos oma emaga, kes oli uuesti abiellunud, kuid on võimalik, et nad elasid samas linnas. F tuli esmakordselt Taani 1. detsembril 2000. Talle anti 25. juunil 2010 välja Taani viisa, mis kehtis kuni 25. septembrini 2010. Ta saabus Taani 28. juunil 2010 ja lahkus sealt 11. augustil 2010. F on sündinud Türgis Ankaras ja elas Bga koos aastatel 1994–2003.

- 3 Taani immigratsiooniamet jättis 6. novembril 2012 välismaalaste seaduse § 9 c lõike 1 alusel B perekonna taasühinemise taotluse rahuldamata. Rahuldamata jätmist põhjendati sellega, et ei ole esitatud ühtegi erilist põhjendust, sealhulgas perekonna ühtsust ja lapse parimaid huve puudutavaid kaalutlusi, mis toetaksid B-le elamisloa andmist selle sätte alusel. Taotluse esitamise ajal oli B ligikaudu 17 ja pool aastat vana ning seega ei olnud tal õigust perekonna taasühinemisele: vt § 9 lõike 1 punkt 2.
- 4 Selle rahuldamata jätmise otsuse peale esitati 5. jaanuaril 2017 kaebus sisserände- ja integratsiooniministeriumile (Udlændinge- og Integrationsministeriet), kes suunas selle kaebuse 30. jaanuaril 2017 Taani immigratsiooniametile, paludes sel tuvastada, kas B-l on assotsiatsioonilepingu alusel õigus elada Taanis. Taani immigratsiooniamet teatas 5. juuli 2017. aasta otsuses B-le, et võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu otsust Dogan, ei leidnud ta põhjust juhtumit uuesti menetlusse võtta.
- 5 B esitas Taani immigratsiooniameti otsuse peale kaebuse Udlændingenævnetile (edaspidi „sisserändeküsimuste apellatsiooninõukogu“), kes jättis 15. jaanuaril 2018 muutmata Taani immigratsiooniameti otsuse seda juhtumit mitte uuesti menetlusse võtta, sest nimetatud nõukogu leidis, et kohtuotsus Dogan ei anna Taanis elavate majanduslikult aktiivsete Türgi kodanike pereliikmetele suuremat õigust perekonna taasühinemisele kui see, mis on ette nähtud välismaalaste seaduses, kuna selle seaduse konkreetsete sätetega on juba ette nähtud, et antavast hinnangust ühe osa peavad moodustama Taani rahvusvaheliste kohustustega seotud kaalutlused – sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu lahendid – ja et nõuetest võib loobuda, kui on olemas erilised põhjused, nii et seaduse kohaselt võetakse arvesse üksikjuhtumi konkreetseid asjaolusid, ning immigratsiooniameti otsus on kaalutletud ja lähtub hinnangust selle kohta, kas niisugused erilised põhjused tegelikult esinevad, ja selgus, et ei esine.
- 6 B pöördus 5. jaanuaril 2017 Københavns Byretisse (Kopenhaageni esimese astme kohus, Taani), väites, et Taani immigratsiooniamet peab tunnustama B õigust elada Taanis liidu õigusnormide alusel. Kohtuasi suunati Østre Landsretile (idapiirkonna apellatsioonikohus, Taani) vastavalt riigisisesele menetlusnormile, mille kohaselt see kohus teeb otsuse esimeses astmes. Østre Landsreti (idapiirkonna apellatsioonikohus, Taani) jaoks puudutab see kohtuasi üksnes küsimust, kas vanemate elukoha alusel Taani elamisluba taotlejate isikute suhtes välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punktis 2 ette nähtud vanusepiiri alandamine 18 aastalt 15 aastale, mida tehti 2004. aastal, on B suhtes kohaldatav, sealhulgas kui tõlgendada seda sätet koostoimes sama seaduse § 9 c lõike 1 esimese lausega. Taani immigratsiooniamet ega sisserändeküsimuste apellatsiooninõukogu ei ole eespool nimetatud otsustes konkreetselt selle küsimuse suhtes seisukohta võtnud.

## Põhikohtuasja poolte peamised argumendid

- 7 Kohtuasja pooled on ühte meelt, et B isa ja seega ka B võivad tugineda otsuse nr 1/80 artiklis 13 sätestatud standstill-tingimusele ja et standstill-tingimuse kohaselt on Taani kohustatud mitte kehtestama Türgi kodanike majandustegevusele Taanis töötamisel uusi, standstill-tingimuse jõustumise ajal 1. detsembril 1980 kehtinutest rangemaid piiranguid, kui selliste uute piirangute kehtestamine ei ole põhjendatud ülekaaluka üldise huviga.
- 8 Samuti on pooled ühel meelel, et välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punktis 2 sätestatud vanusepiir 15 aastat on uus piirang, mis kuulub otsuse nr 1/80 artiklis 13 sätestatud standstill-tingimuse kohaldamisalasse ja on seega õigusvastane, niivõrd kui seda kohaldatakse otsuse tegemisel selle kohta, kas anda luba Türgi töötajate ja nende alaealiste laste perekonna taasühinemiseks Taanis, välja arvatud juhul, kui see nõue on põhjendatud ülekaaluka üldise huviga ja on proportsionaalne.
- 9 B on tunnistanud, et sisserändeküsimuste apellatsiooninõukogu kaalutus seoses eduka integreerumise tagamisega kujutab endast ülekaalukat üldist huvi, millega võib põhjendada perekondade taasühinemise suhtes uute tingimuste kehtestamist olenemata assotsiatsiooninõukogu otsuse nr 1/80 artiklis 13 sätestatud standstill-tingimusest.
- 10 Seega seisneb peamine küsimus käesolevas asjas selles, kas välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punktiga 2 kehtestatud vanusepiir 15 aastat on ülekaaluka üldise huviga põhjendatud, sealhulgas kui tõlgendada seda sätet koostoimes välismaalaste seaduse § 9 c lõikega 1.
- 11 **B** on väitnud, et välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punktis 2 sätestatud vanusepiir 15 aastat on vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega, sealhulgas koostoimes õiguskindluse põhimõttega, mistõttu ei saa lugeda seda põhjendatuks eduka integratsiooni tagamise kaalutlusel. Alaealise lapse edukat integreerumist Taanis ei saa tagada lauskeeluga lapse Taani tuleku suhtes, kui ta on jõudnud teatavasse vanusesse, olgugi et lapse vanus on integreerumise seisukohast oluline ja et alaealistel lastel on lihtsam integreeruda ja Taani keelt õppida kui lastel, kes on peaaegu täisealised.
- 12 Keeld, mille tagajärjel peetakse 15aastast või vanemat alaealist last Taanis integreerumiskõlbmatuks vaid seetõttu, et teda on kasvatatud ja koolitatud peamiselt tema päritoluriigis, ei ole kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu otsustega Genc ja A, sest niisugune nõue puudutab lapse seost päritoluriigiga ja välistab juba ette võimaluse, et laps Taanis edukalt lõimub. Niisiis ei ole selline vanusenõue eduka integreerumise tagamise kaalutluse põhjendamiseks sobiv lihtsalt seetõttu, et see välistab võimaluse anda konkreetne hinnang küsimuses, kas on olemas alus, mis võimaldab lapsel edaspidi Taanis edukalt integreeruda.
- 13 Üldine soov tagada, et lapsed noorena perekonnaga taasühinevad, nii et nad saaksid koolis hariduse ja omandaksid keeleoskuse, mille varal on neil lihtsam

integreeruda, ei või põhjendada seda, et Türgi töötaja õigust taasühineda oma alaealise lapsega perekonna taasühinemise raames piiratakse reeglina, mis jätab selle töötaja ilma õigusest tuua oma laps Taani pelgalt seetõttu, et laps on saanud 15aastaseks. See tõlgendus leiab toetust perekonna taasühinemise direktiivis.

- 14 Seega tuleneb perekonna taasühinemise direktiivist koostoimes Euroopa Liidu Kohtu praktikaga, et perekonna taasühinemine on vajalik vahend perekonnaelu võimaldamiseks ja kolmandate riikide kodanike integreerumise hõlbustamiseks liikmesriikides. Samuti on direktiivis ammendavalt sätestatud perekonna taasühinemise õiguse kasutamise piirangud, mida liikmesriikidel on lubatud kehtestada.
- 15 Samuti võib sellest järeldada, et ülekaaluka üldise huviga, sealhulgas kaalutlusega, mis puudutab eduka integreerumise tagamist, võib põhjendada seda, kui liikmesriik kehtestab – tingimusena, mille alusel antakse kolmandate riikide kodanikele luba perekonna taasühinemiseks alaealise lapsega – nõudeid, mille kohaselt lapse isa või ema Taanis, s.o perekonna taasühinemist taotlev isik kõnealusel liikmesriigis: 1) peab olema elanud selles liikmesriigis teatava aja, mis ei tohi siiski ületada kaht aastat; 2) peab elama sobival elamispiiril; 3) peab olema kindlustanud endale korrapärase sissetuleku, millest piisab tema ja tema perekonna ülalpidamiseks; ja 4) kohustub järgima liikmesriigi kehtestatud integratsioonilaseid meetmeid, olgugi et liikmesriigid on igal ajal kohustatud arvesse võtma lapse parimaid huve.
- 16 Peale selle sisaldab perekonna taasühinemise direktiiv kahte standstill-tingimust, milles on sätestatud, et liikmesriik võib säilitada õigusnorme, millega on kehtestatud nõuded üle 12aastaste laste integreerumise kohta hinnangu andmiseks või nõuded taotluse esitamiseks enne lapse 15aastaseks saamist, tingimusel et niisugused õigusnormid olid asjaomasel liikmesriigis direktiivi ülevõtmise ajal jõus: vt artikli 4 lõiked 1 ja 6 koostoimes kohtuotsuse parlament vs. nõukogu punktidega 85 ja 88. Need erandid perekonna taasühinemise direktiivi üldreeglis, et alaealistel lastel on õigus perekonna taasühinemiseks oma vanematega, lisati direktiivi selleks, et kajastada teatavate liikmesriikide soovi tagada, et lapsed taasühinevad oma perekonnaga noorena, nii et nad saaksid koolis vajaliku hariduse ja keeleoskuse.
- 17 Eduka integreerumise tagamisega seotud kaalutluse ulatuse kindlaksmääramisel on määrav tegur see, et perekonna taasühinemise direktiiviga kehtestati vaid standstill-tingimus, mis annab liikmesriikidele võimaluse säilitada õigusnormid, millega on kehtestatud nõuded taotluste esitamiseks enne lapse 15aastaseks saamist, kuid mis ei sisalda alaealiste laste vanusepiiri perekonna taasühinemise tingimuste hulgas, mida liikmesriikidel on üldiselt õigus kehtestada ka pärast direktiivi jõustumist. Alaealiste laste perekonnaga taasühinemise õigust, nagu see on ette nähtud perekonna taasühinemise direktiivis, ei tohi hiljem piirata viitega soovile, et lapsed taasühineksid oma perekondadega noorena, et neil oleks lihtsam integreeruda. Teisisõnu ei või seda soovi liigitada ülekaalukaks üldiseks huviks. Samamoodi ei saa sooviga, et lapsed taasühineksid oma perekondadega noorena,



nii et neil oleks lihtsam integreeruda, põhjendada piirangut perekonna taasühinemise õiguse suhtes, mis on Taani suhtes kaudselt tekkinud otsuse nr 1/80 artiklis 13 sätestatud standstill-tingimusest.

- 18 Vanusepiir 15 aastat on vastuolus ka proportsionaalsuse põhimõttega olenemata sellest, kas välismaalaste seaduse § 9 c lõige 1 seda muudab, sest § 9 c lõike 1 kohaselt hinnangu andmisel tuleb omistada tähtsust kriteeriumidele, mille eesmärk on kindlaks teha, kas lapsel on oma päritolumaaga niisugune seos, sealhulgas hooldajad päritoluriigis, et Taani elamisloa taotluse rahuldamata jätmine ei oleks vastuolus lapse parimate huvidega. Seega ei hinnata konkreetselt, kas alaealist last saab Taanis integreerida, ka siis, kui laps on saanud 15aastaseks.
- 19 Välismaalaste seaduse § 9 c lõige 1 on iseenesest assotsiatsioonilepinguga täielikult kooskõlas, sest selles sättes on vaid ette nähtud, et Taani on kohustatud järgima põhiõigusi. Kui vaadata välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punkti 2 ja § 9 c lõiget 1 kontekstis, tähendab see, et 15aastaseks saanud alaealiste laste perekonna taasühinemise õigus on üldisest kaalutlemisest, mida tuleb teha nende kriteeriumide alusel, mis on traditsiooniliselt olnud osa selle kindlakstegemisest, kas perekonna ühtsust või lapse parimaid huve puudutavatest kaalutlustest lähtuvalt tuleb Taanis elamisluba anda. Need kriteeriumid ei ole asjakohased ja ei saa mingil juhul väita, et need on mõõdupuuks selle kindlaksmääramisel, kas on väljavaateid lapse edukaks integreerumiseks Taanis. Kui kehtestatakse vanusepiir, mida on muudetud kriteeriumidega, mis on eduka integratsiooni tagamise seisukohast mõttetud, laialivalguvad ja/või ebatäpsed, on see seega vastuolus ka õiguskindluse põhimõttega: vt kohtuotsus A, punkt 41.
- 20 **Sisserändeksüsimuste apellatsiooninõukogu** märgib, et välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punkti 2 ei saa käsitada eraldiseisvana ning seetõttu ei ole vanusepiir 15 aastat absoluutne. Ettevalmistavatest materjalidest tuleneb, et seda sätet tuleb kohaldada koostöös välismaalaste seaduse § 9 c lõikega 1. See tähendab, et kui taotleja ei vasta välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punktis 2 sätestatud vanusenõudele, kohaldatakse välismaalaste seaduse § 9 c lõiget 1. Selle üldise tasakaalustava sätte kohaldamine tähendab, et ametiasutused peavad kaalutlema ja kindlaks määrama, kas esineb erilisi põhjusi, mis siiski toetavad perekonnaga taasühinemiseks loa andmist üle 15aastasele lapsele.
- 21 Piirang, mis tuleneb välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punktist 2 (vanusepiir 15 aastat) koostöös välismaalaste seaduse § 9 c lõikega 1 on põhjendatud ülekaaluka üldise huviga ja on proportsionaalne, mistõttu see nõue ei ole vastuolus otsuse nr 1/80 artiklis 13 sätestatud standstill-tingimusega.
- 22 Esiteks on üpris ilmne, et kohtuotsuste Dogan, Genc ja A alusel tuleb eeldada, et vanusepiir 15 aastat on piirang otsuse nr 1/80 tähenduses. Vanusepiir 15 aastat on siiski põhjendatud ülekaaluka üldise huviga, nimelt huviga tagada edukas integreerumine, mida on kohtuotsustes Dogan ja Genc tunnustatud kui ülekaalukat üldist huvi.

- 23 Teiseks on vanusepiir 15 aastat sobiv lapse eduka integreerumisega seotud kaalutluse kaitseks. Seda, et vanusepiir langetati 2004. aastal 18 aastalt 15 aastale, tuleb näha seoses järeldestega 2001. aasta aruandes välisriikide kodanike integreerumise kohta Taani ühiskonnas, kus on märgitud, et kolmandatest riikidest pärit immigrandide integreerumine on olnud üldiselt „negatiivne“, sest immigrandidel kolmandatest riikidest tekkis iseäranis suuri raskusi kannakinnitamisel haridussüsteemis ja tööturul ning piisava taani keele oskuse omandamisel. See ja teised ministeeriumide aruanded koos Taani statistikaameti andmetega kinnitavad, et lapse „immigratsiooniaegsel“ vanusel on määrav tähtsus selles, kas ta saab hiljem Taanis hariduse, mille tulemusel suurenevad tema võimalused siseneda tööturule, ja see on üks parameeter lapse väljavaadetes Taanis edukalt integreeruda.
- 24 Vanusepiir 15 aastat on ka ennetav, et heidutada välisriikide kodanikke oma lapsi tahtlikult päritoluriiki – ühe bioloogilise vanema või teiste pereliikmete juurde – jätmast seni, kui laps on peaaegu täisealine, olgugi et laps oleks saanud Taani elamisloa juba varem.
- 25 Seda, et see nõue on põhimõtteliselt sobiv lapse eduka integreerumisega seotud kaalutluse kaitseks, leiab toetust ka liidu õiguses: vt perekonna taasühinemise direktiivi artikli 4 lõiked 1 ja 6 ning Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika: vt muu hulgas Euroopa Kohtu 27. juuni 2006. aasta otsus kohtuasjas parlament *vs.* nõukogu, C-540/03 (EU:C:2006:429) ja Euroopa Inimõiguste Kohtu 1. detsembri 2005. aasta otsus kohtuasjas Tuquabo-Tekle jt *vs.* Madalmaad (CE: ECHR: 2005: 1201JUD006066500).
- 26 Kolmandaks ei ulatu vanusepiir 15 aastat koostoimes § 9 c lõikega 1 kaugemale sellest, mida on vaja, et kaitsta lapse eduka integreerumisega seotud kaalutlust, mida on nimetatud eespool. See nõue ei ole absoluutne, sest on ju võimalik anda elamisluba selle seaduse § 9 c lõike 1 alusel, kui seda toetavad erilised põhjused, sealhulgas perekonna ühtsuse ja lapse parimate huvidega seotud kaalutlused.
- 27 Välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punkt 2, kui tõlgendada seda koostoimes § 9 c lõikega 1, ei sisalda „nõuet, et Taani elamisloa taotlemisel ei tohi lapsel olla liiga tugevat sidet oma päritoluriigiga“, nagu on märkinud B.
- 28 Lõpuks ei sisalda välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punkt 2 koostoimes sama seaduse § 9 c lõikega 1 niivõrd laialivalguvaid ja ebatäpseid kriteeriume, et ainuüksi sel põhjusel oleksid need ebaproportsionaalsed ja vastuolus liidu õiguskindluse põhimõttega.

### **Eelotsuse taotlemise põhjenduste lühikokkuvõte**

- 29 Kohtuotsuses Genc (vt samuti kohtuotsus Dogan) märkis Euroopa Kohus, et standstill-tingimusi töötajate vaba liikumise kohta otsuse nr 1/80 artiklis 13 ja asutamisevabaduse kohta lisaprotokollis artikli 41 lõikes 1 tuleb tõlgendada nii, et

need ei luba liikmesriigil kehtestada uusi piiranguid perekonna taasühinemisele lastega või abikaasaga Türgist.

- 30 Samuti on Euroopa Kohus otsustanud, et lisaks otsuse nr 1/80 artiklis 14 ette nähtud põhjustele võivad uued piirangud olla põhjendatud ülekaaluka üldise huviga, sealhulgas kaalutlusega, mis puudutab edukat integreerumist. Uus nõue (uued nõuded) peab (peavad) siiski sobima selle eesmärgi saavutamiseks ja ei tohi ulatuda kaugemale selle saavutamiseks vajalikust. Kohtuotsuses Genc asus Euroopa Kohus seisukohale, et niisugune reegel nagu tollal välismaalaste seaduses laste perekonnaga taasühinemise suhtes ette nähtud kahe aasta reegel ei ole taotletava integreerumiseesmärgi saavutamiseks sobiv. Euroopa Kohus ei täpsustanud siiski, milliste kriteeriumide põhjal tuleb kindlaks teha, kas nõuded, mille eesmärgiks on väidetud olevat edukas integreerumine, selle eesmärgi saavutamiseks sobivad ja ei ulatu kaugemale selle saavutamiseks vajalikust.
- 31 Lõpuks märkis Euroopa Kohus kohtuotsuses A, et otsuse nr 1/80 artiklit 13 tuleb tõlgendada nii, et riigisisene meede, millega on seatud asjaomases liikmesriigis seaduslikult elava Türki töötaja ja tema abikaasa perekonna taasühinemise tingimuseks see, et abikaasade seotus selle liikmesriigiga peab olema tugevam kui nende seotus mõne kolmanda riigiga, kujutab endast „ uut piirangut“ selle sätte tähenduses ja et niisugune piirang ei ole põhjendatud.
- 32 Kõigepealt tuleb lähtuda sellest, et eduka Taanis integreerumisega seotud kaalutlust eelistatakse, kui laps tuleb Taani nii noorena kui võimalik ja seega kasvatatakse, sealhulgas koolitatakse ja haritakse, teda nii palju kui võimalik Taanis ning et vanusepiir võib selle eesmärgi poole liikumisel kaasa aidata.
- 33 Vanusepiir 15 aastat, mille Taani on kehtestanud välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punktiga 2, ei ole absoluutne, sest sama seaduse § 9 c lõike 1 esimese lause kohaselt võib anda elamisloa alla 18aastasele lapsele, kui seda toetavad erilised põhjused, sealhulgas perekonna ühtsuse ja lapse huvidega seotud kaalutlused.
- 34 Sellega seoses ei ole välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punkti 2 ettevalmistavates materjalides § 9 c lõike 1 kohaldamise kohta märgitud midagi edukast integreerumisest, ehkki on märgitud, et § 9 c lõiget 1 võib kohaldada, kui Taani rahvusvaheliste kohustuste – sealhulgas eelkõige Euroopa inimõiguste konventsiooni artikli 8 – tõttu on vaja võimaldada perekonna taasühinemist.
- 35 Seetõttu ei ole selge, kas 19. septembri 1980. aasta otsuse nr 1/80 assotsiatsiooni arengu kohta artikliga 13 on vastuolus niisugune õigusnorm nagu Taani välismaalaste seaduse § 9 lõike 1 punkt 2 koostoimes välismaalaste seaduse § 9 c lõike 1 esimese lausega, mille kohaselt asjaomases liikmesriigis seaduslikult elava, majanduslikult aktiivse Türki kodaniku ja tema 15aastaseks saanud lapse perekonna taasühinemine eeldab, et selleks on erilised põhjused, sealhulgas perekonna ühtsuse ja lapse parimate huvidega seotud kaalutlused.
- 36 Seda silmas pidades peab Østre Landsret (idapiirkonna apellatsioonikohus, Taani) vajalikuks taotleda Euroopa Kohtult eelotsust eespool sõnastatud küsimuses.